

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 37/2014-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. januára 2015 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Treščákom ml., Slovenskej jednoty 8, Košice, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 85/2013 a jeho uznesením z 1. augusta 2013, a takto

r o z h o d o l :

1. Konanie o sťažnosti [REDACTED] z a s t a v u j e .

2. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia [REDACTED] v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov) na účet ustanoveného právneho zástupcu advokáta JUDr. Michala Treščáka ml., Slovenskej jednoty 8, Košice, vedený [REDACTED]
[REDACTED]

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky v tvare [REDAKOVANÉ] do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2013 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 85/2013 a jeho uznesením z 1. augusta 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako aj postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt 18/2013 z 13. júna 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“); sťažovateľ sa tiež domáhal ustanovenia právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 37/2014-13 z 23. januára 2014 žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu vyhovel a ustanovil mu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom advokáta JUDr. Michala Treščáka, Slovenskej jednoty 8, Košice, a následne uznesením č. k. IV. ÚS 37/2014-27 z 10. septembra 2014 sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu krajského súdu a jeho uzneseniu z 1. augusta 2013 prijal na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti (smerujúcej proti postupu okresného súdu v konaní vedenom

pod sp. zn. 2 Nt 18/2013 a jeho uznesení z 13. júna 2013) sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

Napadnutým uznesením krajský súd súdu zamietol sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania (išlo o konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 1 T 24/2011, v ktorom bol vydaný odsudzujúci rozsudok zo 17. januára 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 40/2012 z 31. júla 2012), pretože nezistil dôvody obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ vo svojom návrhu na povolenie obnovy konania označil za novú skutočnosť – skutočnosť súdu skôr neznámu — nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, ktorým bol vyslovený nesúlad časti tzv. asperačnej zásady (§ 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou) s čl. 1 ods. 1 ústavy.

V priebehu konania vedeného ústavným súdom vyšlo najavo, že sťažovateľ 24. januára 2014 opätovne podal návrh na povolenie obnovy konania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 1 T 24/2011, a to z rovnakých dôvodov ako svoj predchádzajúci návrh, o ktorom rozhodol okresný súd napadnutým uznesením v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt 18/2013. Návrhu sťažovateľa z 24. januára 2014 (na rozdiel od predchádzajúceho návrhu) okresný súd uznesením sp. zn. 4 Ntc 3/2014 z 5. mája 2014 vyhovel, t. j. povolil obnovu konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 1 T 24/2011, pričom zároveň zrušil výrok o treste v rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 24/2011 zo 17. januára 2012, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Ústavný súd poznamenáva, že k zmene rozhodnutia okresného súdu o v zásade totožnom návrhu došlo zrejme predovšetkým v dôsledku toho, že medzičasom došlo k prijatiu zjednocujúceho stanoviska Trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2013 z 26. novembra 2013 vo vzťahu k rozhodovaniu o návrhoch na povolenie obnovy konania súvisiacich s nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, s podstatnými časťami ktorého sa stotožnil aj ústavný súd v uznesení

sp. zn. PLz. ÚS 2/2012 zo 7. mája 2014, ktoré bolo prijaté v konaní vedenom podľa § 6 zákona o ústavnom súde (zjednocovanie odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu).

V takto obnovenom súdnom konaní okresný súd následne rozsudkom sp. zn. 1 T 24/2014 z 24. júna 2014 podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona s použitím ustanovení § 41 ods. 2, § 38 ods. 3 a § 36 písm. 1) Trestného zákona odsúdil sťažovateľa na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, so zaradením na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Taktiež mu uložil trest prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Uvedený rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 10. júla 2014.

Sťažovateľ o už uvedených skutočnostiach ústavný súd neinformoval. Ústavný súd sa o tom, že sťažovateľ podal opätovne návrh na povolenie obnovy konania, a o následných rozhodnutiach všeobecných súdov dozvedel až z vyjadrenia predsedu krajského súdu k sťažnosti sťažovateľa z 27. októbra 2014.

Právny zástupca sťažovateľa JUDr. Michal Treščák ml. sa po oboznámení s vyjadrením predsedu krajského súdu z 27. októbra 2014 opakovane pokúsil písomne (list adresovaný sťažovateľovi do [REDAKOVANÉ]) a list adresovaný sťažovateľovi na adresu miesta jeho pobytu vedeného Centrálnou evidenciou obyvateľstva) kontaktovať sťažovateľa na účely zistenia jeho postoja k prípadnému späťvzatiu sťažnosti, keďže táto, v dôsledku povolenej obnovy konania a následného rozhodovania všeobecných súdov po povolení obnovy konania, stratila svoj zmysel, stala sa neopodstatnenou. Ani jeden z označených listov nebol sťažovateľovi doručený (list adresovaný do [REDAKOVANÉ]) [REDAKOVANÉ] nebolo možné sťažovateľovi doručiť, keďže bol 6. októbra 2014 podmienene prepustený na slobodu, a list adresovaný sťažovateľovi na adresu miesta jeho trvalého pobytu bol právnomu zástupcovi sťažovateľa vrátený ako neprevzatý v odbernej lehote).

Z uvedeného zároveň vyplýva, že sťažovateľ už nie je vo výkone trestu odňatia slobody, t. j. medzičasom bol prepustený na slobodu, pričom jeho aktuálny pobyt nie je známy.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Ntc 3/2014 z 5. mája 2014 bola povolená obnova konania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 1 T 24/2011, čo bol cieľ, ktorý podaním sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľ chcel dosiahnuť. Z označeného uznesenia zároveň zjavne vyplýva, že okresný súd v tomto konaní (na rozdiel od konania vedeného pod sp. zn. Nt 18/2013) dospel k záveru, že v predmetnej veci sú všeobecné súdy oprávnené poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že právomoc všeobecných súdov poskytnúť ochranu základným práva a slobodám v zásade vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku.

Podľa § 103 Občianskeho súdneho poriadku kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Vzhľadom na skutočnosť, že právoplatným uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Ntc 3/2014 z 5. mája 2014 o povolení obnovy konania bola sťažovateľovi v predmetnej veci poskytnutá účinná ochrana jeho v sťažnosti označenému základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovor, je vylúčené, aby o ochrane týchto práv následne ešte rozhodoval ústavný súd, a to vzhľadom na nedostatok svojej právomoci, ktorý ústavný súd v zmysle § 103 Občianskeho súdneho poriadku zistil až v priebehu konania pred ústavným súdom (po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie).

Nedostatok právomoci ústavného súdu treba považovať za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania o sťažnosti sťažovateľa v zmysle § 104 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto, aplikujúc § 104 ods. 1 prvú vetu Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde, konanie o sťažnosti sťažovateľa zastavil (bod 1 výroku tohto uznesenia).

Keďže sťažovateľovi bol uznesením ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 37/2014 z 23. januára 2014 opodstatnene ustanovený právny zástupca z radov advokátov JUDr. Michal Treščák ml., ktorý mu poskytol právne služby tým, že prevzal jeho zastupovanie a následne podaním z 24. marca 2014 spresnil a doplnil požadovaný petit sťažnosti, ako aj jej odôvodnenie, bolo potrebné rozhodnúť aj o úhrade trov konania, ktoré

vznikli štátu ustanovením právneho zástupcu v súvislosti s právnym zastupovaním sťažovateľa.

Podľa § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Ústavný súd musel konanie o sťažnosti sťažovateľa zastaviť z dôvodu, že okresný súd o opakovanom a pritom identickom návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania rozhodol inak, ako rozhodol predtým napadnutým uznesením v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt 18/2013 o jeho predchádzajúcom návrhu, pričom krajský súd napadnutým uznesením vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 85/2013 napadnuté uznesenie okresného súdu odobril. Z už uvedeného zároveň vyplýva, že okresný súd už v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Ntv 18/2013 a krajský súd už v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 85/2013 pri rozhodovaní o predchádzajúcom návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy jeho trestného konania mohli a mali rozhodnúť inak, t. j. mali poskytnúť sťažovateľovi ústavne konformnú ochranu jeho základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom v okolnostiach posudzovanej veci vo svojej podstate svojimi pôvodnými ústavne nekonformnými rozhodnutiami (napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu) zaviniť, že ústavný súd musel konanie o sťažnosti sťažovateľa v končenom dôsledku zastaviť. Táto skutočnosť zakladá dôvod na uplatnenie postupu podľa § 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, t. j. na uloženie povinnosti uhradiť trovy konania pred ústavným súdom, ktorej nositeľom je v danom prípade krajský súd, ktorý napadnutým uznesením odobril ústavne nekonformné uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 Nt 18/2013 z 13. júla 2013, hoci mohol a mal sťažnosti sťažovateľa proti označenému uzneseniu okresného súdu vyhovieť.

Ústavný súd pri priznaní úhrady trov právneho zastúpenia vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok

2013, ktorá bola 804 €, pretože úkony právnej služby, za ktoré priznal úhradu, boli vykonané v roku 2014. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie – doplnenie sťažnosti z 24. marca 2014) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 134 €, t. j. spolu 268 €, čo spolu s režijným paušálom dvakrát po 8,04 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 284,08 €. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 284,08 € uložil ústavný súd zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa Kancelárii ústavného súdu [§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku (bod 2 výroku tohto uznesenia)], pričom vzhľadom na už uvedené zároveň ustanovil povinnosť krajského súdu uhradiť trovy právneho zastúpenia na účet Kancelárie ústavného súdu (bod 3 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. januára 2015